

GENDER

DIVERSITY

RESEARCH

LA CIUTAT VERDA DES D'UNA PERSPECTIVA DE JUSTÍCIA AMBIENTAL I DE GÈNERE

Amalia Calderón-Argelich

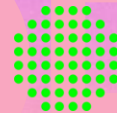
Jornada de sensibilització "Infraestructura Verda i Blava"
Sant Celoni 21 gener 2025

BCNUEJ

Barcelona
Laboratory for Urban
Environmental Justice
and Sustainability

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

ICTA-UAB

www.bcnuej.org

BCNUEJ

Barcelona
Laboratory for Urban
Environmental Justice
and Sustainability

[HOME](#)

[ABOUT](#)

[PROJECTS](#)

[RESEARCH](#)

[COVID19](#)

[OUTREACH](#)

[EVENTS](#)

[MEDIA](#)

[BLOG](#)

[VIDEO](#)

BCNUEJ

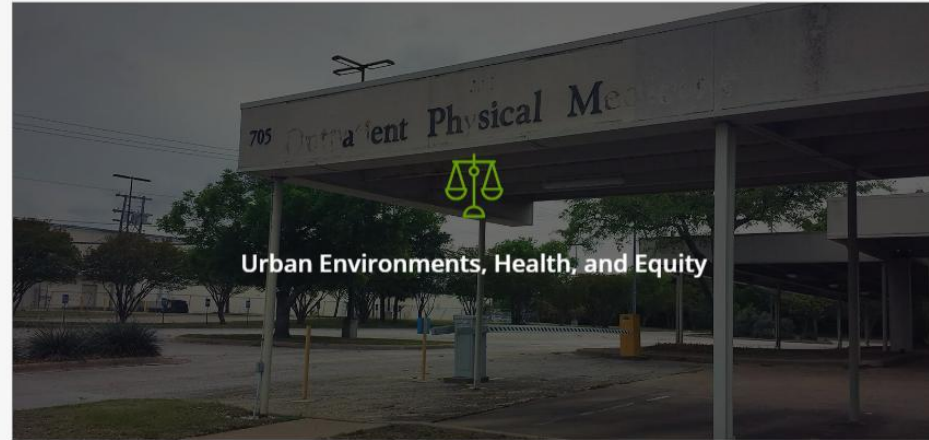
A Barcelona-Based Research Lab Focused On Urban Environmental Justice

[WHAT WE DO](#)

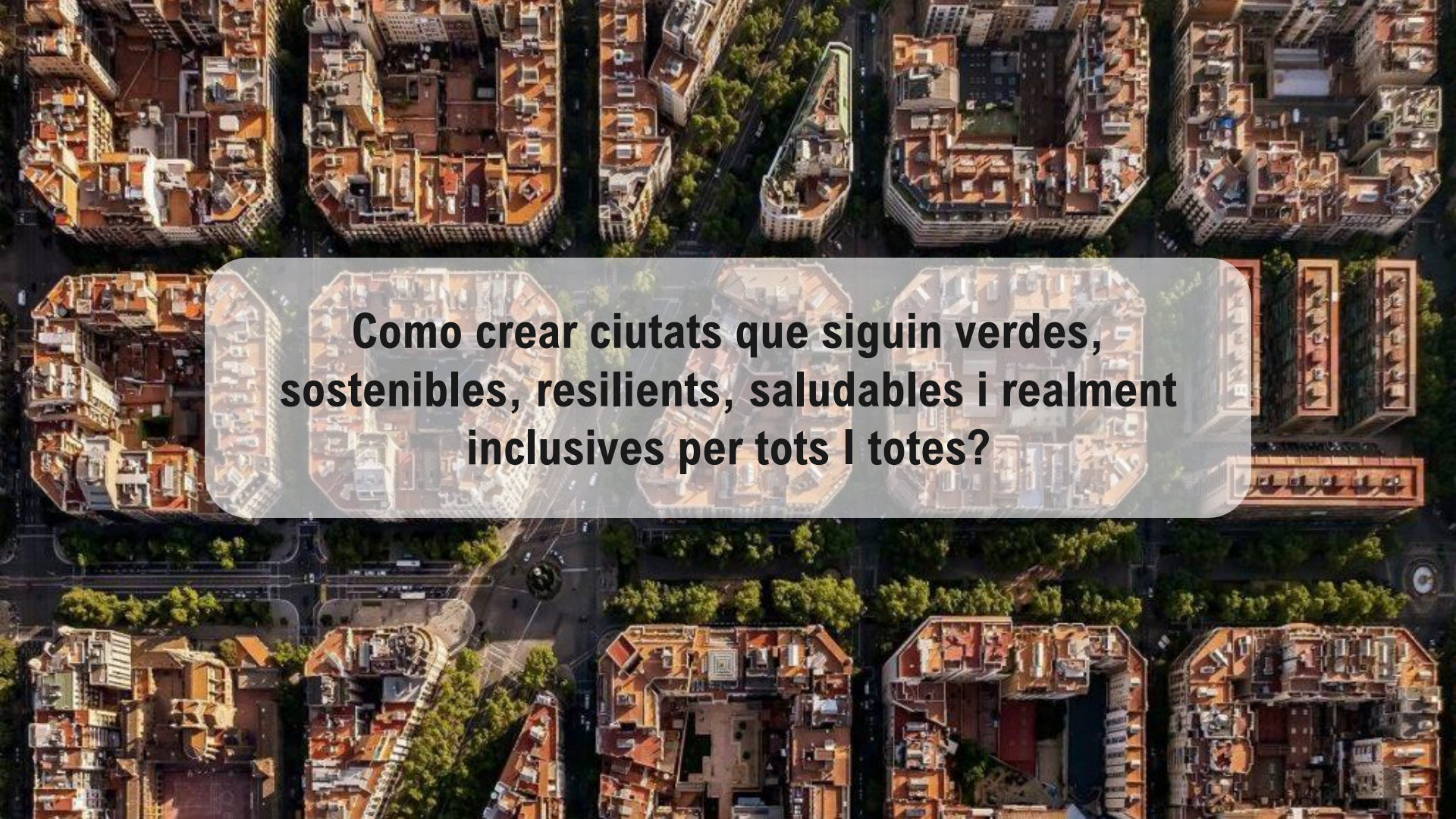
[OUR PROJECTS](#)

4 / 10 >

An aerial photograph of a dense urban neighborhood, likely in a European city, showing a grid of streets and numerous multi-story buildings with red-tiled roofs. A central semi-transparent white box contains the text. The surrounding area is filled with buildings, some with balconies, and patches of green trees and parks interspersed throughout the urban fabric.

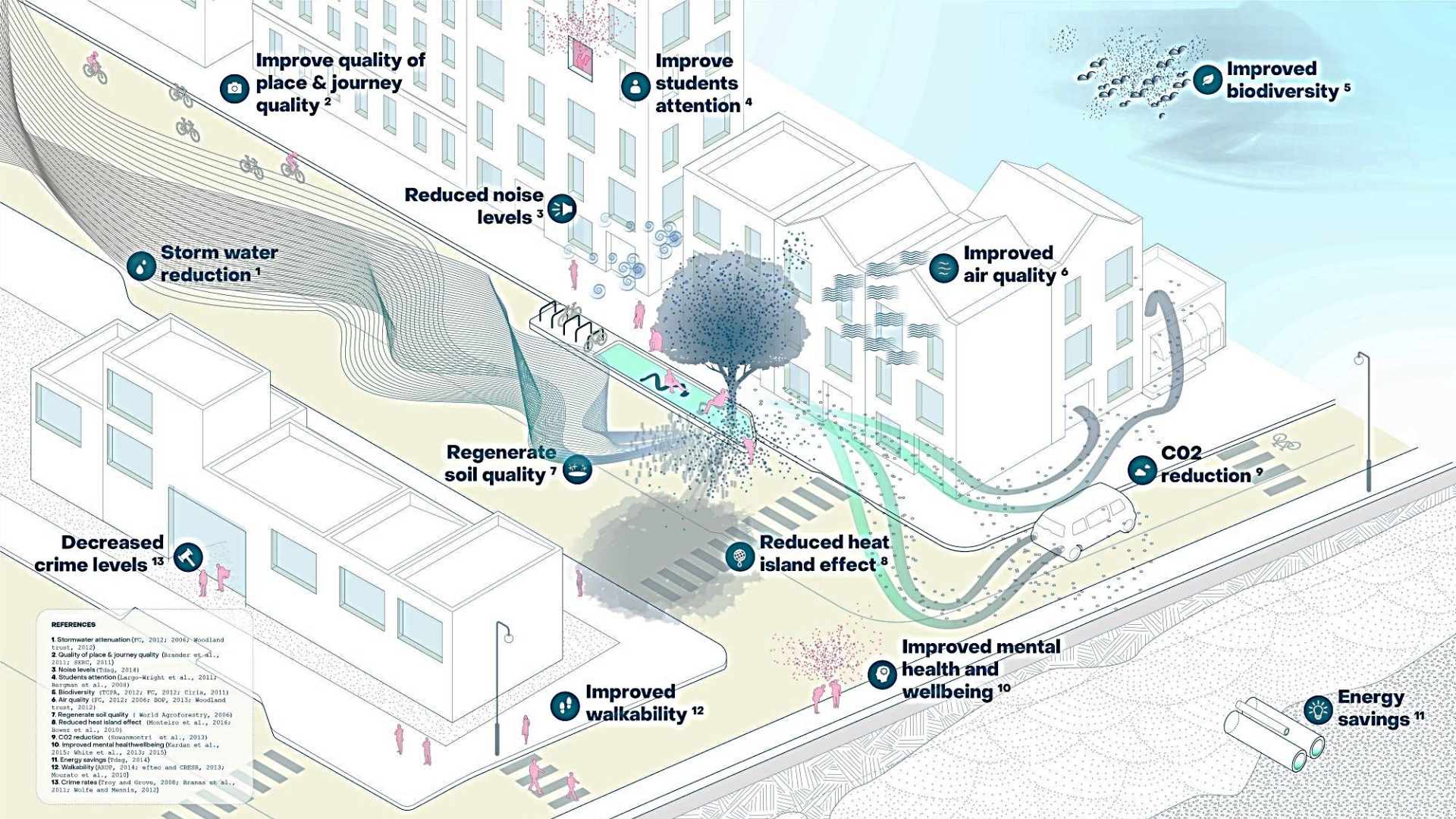
**Como crear ciutats que siguin verdes,
sostenibles, resilents, saludables i realment
inclusives per tots I totes?**

01

ELS SERVEIS ECOSISTÈMICS DEL VERD URBÀ

Improve quality of place & journey quality ²

Improve students attention ⁴

Improved biodiversity ⁵

Reduced noise levels ³

Storm water reduction ¹

Improved air quality ⁶

Regenerate soil quality ⁷

CO2 reduction ⁹

Decreased crime levels ¹³

Reduced heat island effect ⁸

Improved walkability ¹²

Improved mental health and wellbeing ¹⁰

Energy savings ¹¹

REFERENCES

- ¹ Stormwater attenuation (FC, 2012; 2004; Woodland Trust, 2012)
- ² Quality of place & journey quality (Brander et al., 2011; SDC, 2011)
- ³ Noise levels (Tiss, 2014)
- ⁴ Students attention (Largo-Kright et al., 2011; Bergman et al., 2009)
- ⁵ Biodiversity (TCPA, 2012; FC, 2012; Ciria, 2011)
- ⁶ Air quality (FC, 2012; 2006; BOP, 2013; Woodland Trust, 2012)
- ⁷ Regenerate soil quality (World Agroforestry, 2006)
- ⁸ Reduced heat island effect (Monteiro et al., 2016; Bower et al., 2010)
- ⁹ CO2 reduction (Swanmont et al., 2013)
- ¹⁰ Improved mental health/wellbeing (Raman et al., 2015; White et al., 2013; 2015)
- ¹¹ Energy savings (Tiss, 2014)
- ¹² Walkability (Gill, 2014; Arico and CRSS, 2013; Mourato et al., 2010)
- ¹³ Crime rates (Troy and Groo, 2008; Branan et al., 2011; Wolfe and Mennis, 2012)

INFRASTRUCTURA VERDA URBANA

“Xarxa estratègicament planificada d'espais verds i blaus a àrees urbanes, dissenyada i gestionada per proporcionar una àmplia gamma de serveis ecosistèmics i altres avantatges a diverses escales espacials”.
(Hansen et al., 2017)

EU Biodiversity Strategy for 2030

Bringing nature back into our lives

NEW URBAN AGENDA

FAO GREEN CITIES INITIATIVE

GREEN CITIES

Action Programme: building back better

Pla Natura Barcelona

2021-2030

NATURE BASED SOLUTIONS

Good for biodiversity

Deployment of urban green infrastructure increases habitat for nature.

Good for disaster risk reduction

Coral reefs dissipate more than 97% of wave energy.

(Nature communications, 2014)

Good for our health

Health benefits from NBS include

- reduced depression,
- mental health improvement,
- reduced cardiovascular morbidity,
- improved pregnancy outcomes,
- obesity and diabetes reduction.

(ENLIPSE, 2017)

Important for jobs and business

Over 56,000 jobs created through the Emscher Landscape Park in North Rhine Westphalia region in Germany.

(WWF IJD Report: Nature Wins, 2020)

Vital for the climate

37% of climate mitigation needed until 2030 to keep global warming below 2°C.

(IPCCS GA SPM key message 06, 2018)

- References:
1. ENLIPSE: An impact evaluation framework to support planning and evaluation of nature-based solutions projects, 2017. <https://bit.ly/5d6d5c>.
  2. IPBES Global Assessment on Biodiversity and Ecosystem Services, Status and Trends - Nature's Contributions to People (NCTP), 2019. <https://bit.ly/3k78ax>.
  3. Nature communications, The effectiveness of coral reefs for coastal hazard risk reduction and adaptation, 2014. <https://doi.org/10.1038/ncomms20721>.
  4. WWF & ILO, NATURE WINS: How Nature-based Solutions can power a green jobs recovery, 2020. <https://bit.ly/5k7C6G>.

Environment

EU Biodiversity Strategy for 2030

Bringing nature back into our lives

Bring nature back to urban spaces

The lockdowns during the COVID-19 pandemic have shown the value of green urban spaces for the health and quality of life of citizens. Beyond this, urban green areas can provide valuable biodiversity rich habitats. But, while protection of some urban green spaces has increased, green spaces often lose out to grey spaces in the competition for land.

The Biodiversity Strategy aims to stop and reverse this trend by promoting the systematic integration of healthy ecosystems, green infrastructure and nature-based solutions into all forms of urban planning.

“L’Estratègia de Biodiversitat té com a objectiu (...) promoure la integració sistemàtica d’ecosistemes saludables, infraestructures verdes i solucions basades en la natura en totes les formes de planificació urbana.”

I insta a les ciutats de més de 20,000 habitants a desenvolupar plans del verd ambiciosos!

CONTEXT I PROBLEMA

02

LA INFRASTRUCTURA VERDA URBANA I LA JUSTÍCIA SOCIAL

CONTEXT I PROBLEMA

India: Bandra Kurla complex in Mumbai. Johnny Miller
<https://unequalscenes.com>

Acorraladas por el calor en el Raval: "No quiero condenar a mi hija a veranos de mierda"

- Los barrios más pobres de ciudades como Barcelona son los más golpeados por las temperaturas extremas
- Presión médica para adaptar las ciudades a las olas de calor: menos coches y más árboles
- Catalunya vivirá este año un récord de muertes atribuibles al calor

RISCOS CLIMÀTICS + DESIGUAL ACCÉS A LA INFRASTRUCTURA VERDA I GRIS

PER A QUI A MITJÀ I LLARG TERMINI?

UNA PARADOXA VERDA

Dividir l'accés al verd urbà per processos de desplaçament:
l'exclusió dels residents social o econòmicament més vulnerables a
nou verd urbà (gentrificació verda)

Dooling 2009, Anguelovski & Connolly 2024

QUADRUPLE INJUSTÍCIA CLIMÀTICA URBANA

Grups socialment vulnerables

Han contribuït menys al canvi climàtic

Més exposats als impactes

Menys capacitat o mitjans d'adaptació

Més desplaçats per infraestructura d'adaptació climàtica

03

CAP A UN URBANISME FEMINISTA

DE CAMINO A CASA
QUIERO SER LIBRE,
NO VALIENTE

ALICIA
IÑIAR

SGA
TAD
13-11-96

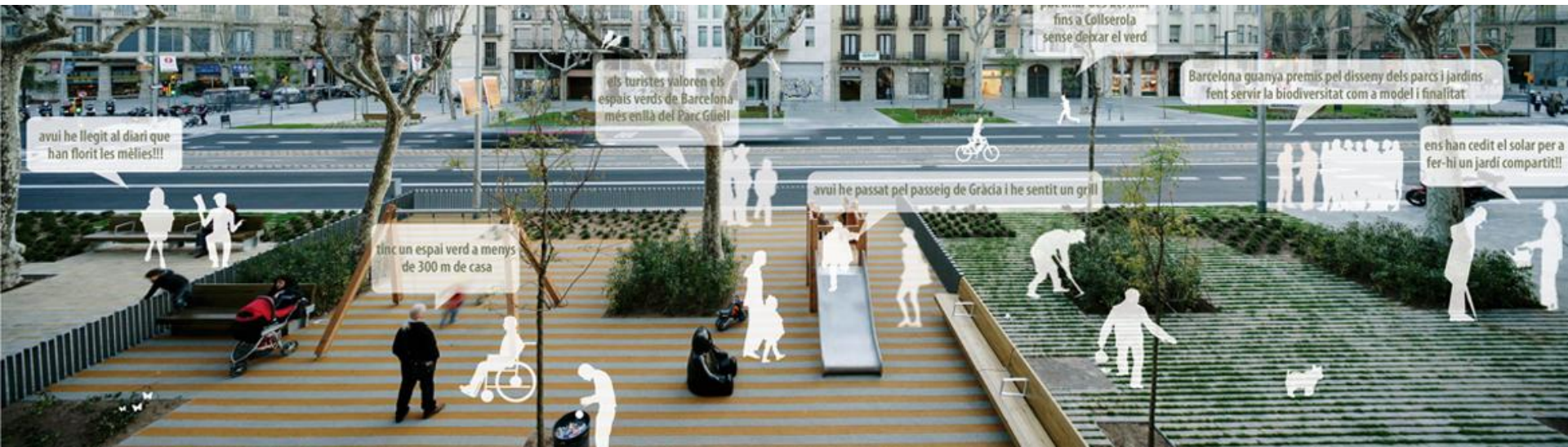
Acorraladas por el calor en el Raval: "No quiero condenar a mi hija a veranos de mierda"

- Los barrios más pobres de ciudades como Barcelona son los más golpeados por las temperaturas extremas
- Presión médica para adaptar las ciudades a las olas de calor: menos coches y más árboles
- Catalunya vivirá este año un récord de muertes atribuibles al calor

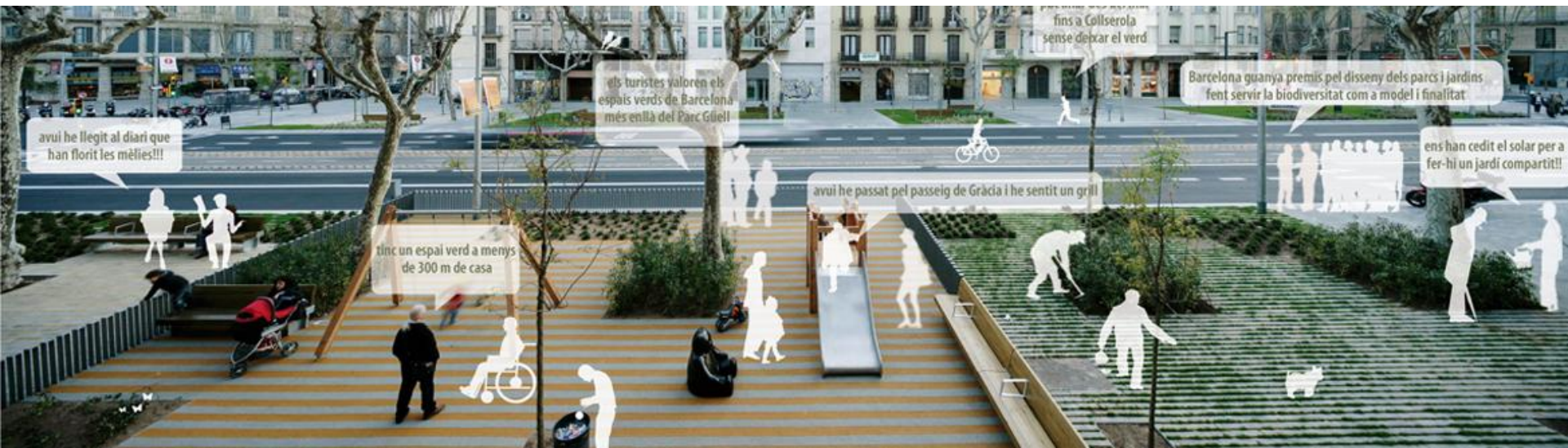
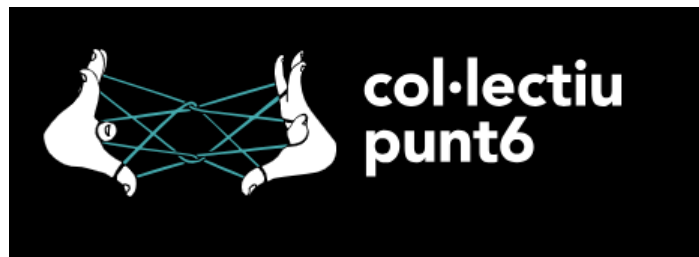
URBANISME FEMINISTA

L'urbanisme no és neutre i pot reproduir uns valors patriarcals que perpetúen els rols de gènere i la jerarquitzaació dels treballs productius envers els reproductius.

L'urbanisme feminista proposa incloure la diversitat d'identitats i necessitats i promoure la participació comunitària

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

TARGET

11.7

PROVIDE ACCESS TO
SAFE AND INCLUSIVE
GREEN AND PUBLIC
SPACES

11 SUSTAINABLE CITIES
AND COMMUNITIES

Make cities and
human settlements
inclusive, safe,
resilient and
sustainable

TRES ÀREES D'ACCIÓ PER UN VERD JUST I INCLUSIU

Calderón-Argelich et al., 2023

Valors estratègics

Model de ciutat amb valors com feminisme, cures, inclusivitat i convivència. Reconeixement de les diferents necessitats, llegats històrics i identitats de tots els grups socials.

Justícia de reconeixement

Usos i percepcions

Justa distribució, accés i manteniment dels espais verds i el seu voltant. Capacitat de beneficiar-se i interaccionar amb autonomia en els espais verds i equipaments.

Justícia distribucional

Preses de decisiones i participació

Promoure la sensibilització, conscienciació i expertesa de les persones decisores, professionals i tècniques. Planificació interdisciplinària. Processos participatius representatius i amb credibilitat.

Justícia procedimental

Valors estratègics

Model de ciutat amb valors
com feminisme, cures,
inclusivitat i convivència.
Reconeixement de les
diferents necessitats,
llegats històrics i identitats
de tots els grups
socials.

Justícia de reconeixement

Exemples: Pla Natura
2030, Il Pla per la Justícia
de Gènere 2021-2025.

Pla Natura Barcelona

2021-2030

Valors estratègics

Model de ciutat amb valors
com feminisme, cures,
inclusivitat i convivència.
Reconeixement de les
diferents necessitats,
llegats històrics i identitats
de tots els grups
socials.

Justícia de reconeixement

Exemples: Pla Natura
2030, Il Pla per la Justícia
de Gènere 2021-2025.

LIMITACIONS I RISCS

- La integració de la perspectiva social i de gènere pot banalitzar els seus conceptes si es realitza superficialment.
- El desacord ideològic o politització dels conceptes relacionats amb el gènere.

Usos i percepcions

Justa distribució, accés i manteniment dels espais verds i el seu voltant.

Capacitat de beneficiar-se i interaccionar amb autonomia en els espais verds i equipaments.

Justícia distribucional

Exemples: Superilla Barcelona, Guia pràctica per a la integració de la perspectiva de gènere als plans i projectes de la ciutat de Barcelona.

Guia pràctica per a la integració de la perspectiva de gènere als plans i projectes de la ciutat de Barcelona

Usos i percepcions

Justa distribució, accés i manteniment dels espais verds i el seu voltant.

Capacitat de beneficiar-se i interaccionar amb autonomia en els espais verds i equipaments.

Justícia distribucional

Exemples: Superilla Barcelona, Guia pràctica per a la integració de la perspectiva de gènere als plans i projectes de la ciutat de Barcelona.

LIMITACIONS I RISCS

- Els criteris ecològics i de biodiversitat dels espais verds no sempre coincideixen amb els criteris d'inclusió i accessibilitat.
- Risc d'essentialitzar les dones com a cuidadores en el disseny d'espais verds.

Presa de decisions i participació

Promoure la sensibilització, conscienciació i expertesa de les persones decisores, professionals i tècniques. Planificació interdisciplinària. Processos participatius representatius i amb credibilitat.

Justícia procedimental

Exemples: Programa Soc dona, soc jardineria; programa Mans al Verd; departament de Transversalitat de Gènere.

Mans al verd

Què és?

El programa “Mans al verd” impulsa iniciatives per implicar la ciutadania, les entitats i les empreses de Barcelona en la promoció i la conservació de la biodiversitat i els espais verds de la ciutat.

Preses de decisions i participació

Promoure la sensibilització, conscienciació i expertesa de les persones decisores, professionals i tècniques. Planificació interdisciplinària. Processos participatius representatius i amb credibilitat.

Justícia procedimental

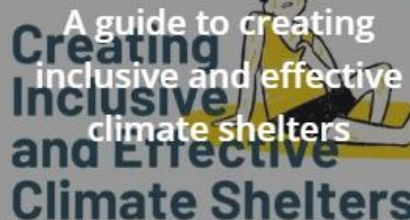
Exemples: Programa Soc dona, soc jardinera; programa Mans al Verd; departament de Transversalitat de Gènere.

LIMITACIONS I RISCS

- Dificultat en establir col·laboracions interdisciplinàries i departamentals
- Manca de consciència i expertesa
- Programes participatius tokenistes o amb un potencial transformador limitat

OUTREACH

Community, Education and Policy

A guide to creating
inclusive and effective
climate shelters

Creating Inclusive and Effective Climate Shelters

Una aproximació
inclusiva i efectiva
a les espais
verds

A study on gender inclusivity in urban greening in Barcelona

UCLG GOLD VI Report: Chapter 7 Renaturing

Green Gentrification in Barcelona, 1990s-2016

1990s - 2016

Catalan Parliament

Comments on the Catalan Law "Urban,
Environmental, and Social Improvement of
Neighborhoods and Towns" 14.03.22

Curso Emergencia Climática CUIMP Barcelona

Research Summary 2017-2021

A summary of our research on urban justice
in Barcelona for policymakers and planners

Policy and Planning Tools for Urban Green Justice

MOLTES GRÀCIES!

@AmaliaArgelich

amalia.calderon@uab.cat

<http://bcnuej.org>

<http://ictaweb.uab.cat>

@BCNUEJ

CREDITS: This presentation template was created by **Slidesgo**, including icons by **Flaticon** and infographics & images by **Freepik**